

Dijkstal

uitgedeeld aan de andere fracties. Het hoogtepunt van zijn inbreng in tweede termijn was dat hij een amendement, dat is ingetrokken omdat het inmiddels is vervangen door een ander amendement, opnieuw in wilde dienen. En dit alles bij een wet waar hij niets voor voelt! Het is ook voor mij dus niet zo gemakkelijk om de bijdrage van de heer Mateman serieus te nemen.

Ik doe echter mijn best. Daarom geef ik de heer Mateman antwoord op de vraag naar de positie van de bewindslieden. Wij zien geen aanleiding voor een uitzondering op het nationaal niveau. Dat hangt ook samen met de geldende drempels. De ervaringen in het buitenland wijzen ook niet in de richting die de heer Mateman wellicht vreest. Wij kunnen natuurlijk straks bij de uitvoeringswetten de zaak nog zeer zorgvuldig bekijken, ook in relatie met de gemeenten en de provincies. Ik denk echter niet dat hier wat te vrezen valt. Dat laat onverlet de vraag of men in de toekomst nog een mening moet hebben over de positie van bewindslieden of andere functionarissen.

Tot slot kom ik bij de Eerste Kamer. De relatie die de heer Mateman legt, ontgaat mij echt absoluut. Ik kan mij voorstellen dat iemand niet voor het referendum is en dat men de ontwikkeling van directe democratie strijdig vindt met de representatieve democratie. Dat kan ik allemaal volgen. Bij de relatie van de heer Mateman kan ik mij echter niets voorstellen.

De Eerste Kamer heeft bij uitstek een rol als medewetgever bij het totstandbrengen van ordentelijke en zorgvuldige wetgeving. In de rolverdeling tussen Eerste Kamer en Tweede Kamer is bekend dat verwacht wordt dat de Eerste Kamer hiernaar kijkt. Dit plaatst men tegenwoordig overigens in een wat bredere context dan 20 of 25 jaar geleden. Dit alles heeft echter niets te maken met de vraag of het nuttig en wenselijk is voor de bevolking om aan het einde van de rit, als de wetgevers: Eerste Kamer, Tweede Kamer en het kabinet hebben gesproken, over het hele proces aan te kunnen geven het er wel of niet mee eens te zijn, met de drempels die er daarbij zijn. Ik zie de relatie absoluut niet.

De heer **Mateman** (CDA): De minister formuleert het probleem

goed. Hij ziet het niet. Een van de historische redenen van het ontstaan van de Eerste Kamer daargelaten, wordt de huidige werkwijze verdedigd met de stelling dat deze de mogelijkheid heeft om ten principale tegen besluitvorming die hier heeft plaatsgevonden ja of nee te zeggen. De werkwijze wordt met name verdedigd tegen een partij als de PvdA, die al voordat het referendum er is de noodzaak van het voortbestaan van de Eerste Kamer niet ziet. In kringen van de VVD en het CDA wordt die noodzaak wel gezien. Van D66 weet ik het niet zo goed. Het gaat hier dus om een eventuele correctie door een op andere wijze samengestelde Kamer. De minister doet alsof het slechts een onderdeel is van het wetgevingsproces, waar het correctief referendum dan bijkomt. Hij doet daarmee wezenlijk onrecht aan het bestaan van de Eerste Kamer, die voluit ja of nee kan zeggen tegen alles wat er hier in huis gebeurt. Het vergt niet veel fantasie om dit te bevestigen. Dit is gewoon geldend staatsrecht, ook in de kringen van de minister.

Minister **Dijkstal**: U zou consequent zijn als u zou zeggen dat daarmee ook onrecht wordt gedaan aan de Tweede Kamer en aan het kabinet, want wij zijn allen tot wetgeving geroepen. U bent niet consequent en daarom vind ik dat wat u zegt nergens op slaat. Het slaat echt nergens op, onverminderd wat men verder van de Eerste Kamer kan vinden. Ik begin te geloven dat u eigenlijk probeert een beetje stemming te maken en aan mij een onduidelijke reactie te ontlokken, in de hoop dat de Eerste Kamer straks zal zeggen: dit doen wij niet, want dan bezegelen wij ons eigen lot.

De heer **Mateman** (CDA): Ik wil heel openhartig zijn. Deze bijdrage is er inderdaad op gericht dat de Eerste Kamer deze teksten leest, ja.

Minister **Dijkstal**: Dan is het maar goed dat ik zo duidelijk ben geweest.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Voorzitter! Nu wreekt zich het feit dat de heer Mateman niet aanwezig was bij het algemeen overleg dat vorige week is gevoerd. Toen heb ik duidelijk uitgesproken dat mijn fractie het bestaan van de Eerste Kamer positief waardeert.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, morgen te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Sluiting 22.00 uur

□

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. drie koninklijk boodschappen, ten geleide van de volgende voorstellen van (rijks)wet:

Het verschaffen van een wettelijke basis voor uitkeringen en subsidies op de terreinen van maatschappelijke opvang en verslavingsbeleid (25397);

Wijziging van de Wet politieregisters, houdende nadere regels voor bijzondere politieregisters ten behoeve van de politie, Koninklijke marechaussee en daartoe aangewezen diensten van publiekrechtelijke lichamen die met de opsporing van strafbare feiten zijn belast (bijzondere politieregisters) (25398);

Wijziging van de Wet toezicht kredietwezen 1992 teneinde de effectiviteit van deze wet op enkele punten te verbeteren (25406).

Deze koninklijke boodschappen, met de erbij behorende stukken, zijn al gedrukt en rondgedeeld;

2. vijf brieven van de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, met de mededeling, dat zij in haar vergadering van 24 juni 1997 de haar door de Tweede Kamer toegezonden voorstellen van wet, gedrukt onder de nummers 23445, 24256, 24869, 25161 en 25322, heeft aangenomen.

De voorzitter stelt voor, deze brieven voor kennisgeving aan te nemen;

3. de volgende brieven:
een, van de staatssecretaris van Justitie, over een rechtsgeldige verblijfstitel bij het aangaan van een geregistreerd partnerschap (25000-VI, nr. 48);

een, van de minister van Financiën, ten geleide van het verslag van de vergadering van de Ecofin-Raad van 9 juni 1997 (21501-07, nr. 190);

Lijst van ingekomen stukken

een, van de ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Economische Zaken, van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Verkeer en Waterstaat en van de staatssecretaris van Financiën, ten geleide van de nota Milieu en economie (25405);

een, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over het beschikbaar stellen van 50 mln. voor het eenmalig wegwerken van onaanvaardbaar lange wachttijden in de curatieve sector (25170, nr. 4).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

4. een brief van het lid Oudkerk, ten geleide van het voorstel van wet van het lid Oudkerk, houdende wijziging van artikel 13 van de Wet op de geneesmiddelenvoorziening (25408).

Dit stuk is al gedrukt en rondgedeeld en voor advies naar de Raad van State gezonden;

5. de volgende brieven:

twee, van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, te weten:

een, ten geleide van het verslag van het werkbezoek aan China van 1 t/m 4 juni 1997;

een, inzake bekostiging Open Universiteit;

een, van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, inzake het procesplan procesmanagement voortgezet onderwijs;

een, van de staatssecretaris van Financiën, ten geleide van het evaluatieverslag inzake de bepalingen van de grondwaterbelasting en de afvalstoffenbelasting;

een, van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, ten geleide van het werkprogramma van de Raad voor het landelijk gebied voor 1997-1998;

een, van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, inzake het onderzoek naar de werking en het belang van de uitzichtbepalingen in de Arbeidsomstandighedenwet.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies en niet te drukken;

6. een brief van het NOS-bestuur, inzake financiën publieke omroep.

Deze brief ligt op de griffie ter inzage.